

ARCHÉ času (unde tempus?) / Nepředmětnost a čas („originální“) / Čas a ryzí nepředmětnost

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2007](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2007](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 3. 3. 2007

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 3. 3. 2007

ARCHÉ času (unde tempus?) / Nepředmětnost a čas („originérní“) / Čas a ryzí nepředmětnost

Pokud jde o „obecný čas“, který je založen na překrývání, vzájemném pronikání a jakoby „skládání“ časových polí individuálních (pravých) událostí (a je proto vždy závislý na sestavě takových událostí v určitém regionu a tedy „relativní“ vzhledem k nim), je hned z tohoto vymezení zřejmé, že jeho původ není jeden, nýbrž mnohočetný. A pokud jde o individuální čas jednotlivé události, je to její vlastní, přivlastnění, takřkajíc „privátní“ čas, nerozlučně spjatý s děním této události. (Zároveň je třeba pamatovat na problém, do jaké míry je možno ono individuální časové pole, které má svůj „původ“ v individuální, konkrescentní události, může být považováno za výsledek akcí, aktivity této události; to musí být zkoumáno zvlášť.) V každém případě však navíc před námi zůstává jeden základní problém, který musíme alespoň prozkoumat, nebudeme-li schopni ani naznačit jeho řešení. Jde totiž o to, že událost si sama svůj (vlastní) čas nemůže udělit ani vytvořit. může jej jen využít – ale to vskutku „může“ pouze za předpokladu, že se děje, že se už začala odehrávat. Aby takový začátek svého událostního dění mohla událost nastartovat, musí k tomu mít k dispozici nějaký jí udělený nebo přidělený „čas“: přidělení tohoto času musí nezbytně předcházet počátku událostního dění (tj. dění vnitřně sjednoceného v jednu událost). Ovšem původ tohoto vlastního času události nemůže být této události udělen ani propůjčen, iniciován či předán žádnou jednotlivou událostí jinou, rozhodně ne jakýmkoli jejím aktem, akcí, aktivitou (zatím nechávám stranou jinou možnost „předání“, to musí být prozkoumáno zvlášť). Jde zejména o to, že čas, který musí být každé události individuálně udělen, je na počátku naprosto převážně, ne-li výhradně její „budostí“ – a jakožto takový nemůže mít svůj počátek a původ v ničem již jsoucím, a už vůbec v ničem bylém, již minulém. A tak dospívám k nutnému závěru, že poslední (resp. první) zdroj či původ času nemůžeme hledat v ničem daném, jsoucím, předmětném, dokonce ani jen částečně předmětném (jako jsou třeba ty druhé pravé události, což by ovšem stejně neřešilo otázku toho „prvního počátku“), ale pouze a výhradně v „čemsí“ ryze nepředmětném.

(Písek, 070303-2.)